

udviklet sig og med den yderligere Udvikling, som den nærmeste Fremtid maa kunne bringe, med Forpagtningsforholdet i den ganske særlige Stillelse, hvor det skal træde istedetfor Fæste, og naar jeg seer Sagen herefter, forekommer det mig ingenlunde, at Forpagtningsforholdet har synderlig stort Fortrin frem for Fæsteforholdet. Der er nogle Forskjelligheder ved begge Contracter, af hvilke nogle, det indrømmer jeg, tale til Fordeel for Forpagtning, og af hvilke andre, og det troer jeg ogsaa, at man let vil kunne paavise, tale for Fæste; men at den ene Contract skal være meget bedre end den anden, maa jeg benægte. Under denne Stilling er jeg overbevist om, at det er rigtigere at fæste Diet paa, hvad der nu i en lang Række af Aar egentlig har været Statsmagtens Opgave i dette Forhold, og hvad der ganske vist ogsaa maa i den nærmeste Tid vedblive at være Opgaven, og denne er efterhaanden at komme til Selvetændom og Jordens Frigjørelse i det Hele taget; jeg troer ikke, at disse to Udviklinger kunne skilles fra hinanden. Jeg er overbevist om, at det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds er enig med mig dertil, at den af mig nævnte Opgave, Selvetændom og Jordens Frigjørelse i det Hele, maa være det egentlige Formaal for Landbo-lovgivningen; men jeg er tillige overbevist om, at vi ikke kunne efterstræbe den sidste Deel af Formaalet uden at holde fast paa den første, og jeg troer derfor, at det vilde være urigtigt at gaae ind paa Regeringens Lovforslag, som jeg ikke kan see Andet end nærmest gaaer imod Selvetændoms Fremme, altsaa imod den Retning, som vi i en lang Række af Aar med Udholdenhed og Iver have arbejdet for. Man kan ikke i saa Henseende med Rette hebrejde os, at vi i Foraaret stemte for det Forslag til Lov, som senere blev Lov af 25de Juni; thi vi vare dengang under et ganske sæveget Tryk, og det blev dengang aldeles tydeligt udtalt, at man kun foreløbig gik ind paa Loven, for dog at faae Noget, der kunde om end ikke aldeles stoppe, saa dog sætte en god Hemsko paa Lysten til at bruge disse Forpagtningscontracter istedetfor Salg; men vi forbeholdt os at komme tilbage til Sagen netop paa en saadan Maade, som nu foreligger i Forslaget

under Nr. 1. Jeg troer altsaa ikke, at man kan bruge Stemmegivningen i Foraaret som Argument mod nu at vælge den under Nr. 1 foreslaaede Fremgangsmaade, og jeg troer heller ikke, at man kan bruge det Argument, som det ærede Medlem fra Hjørring (E. C. Nyholm) fremkom med, at det skulde være urigtigt at bringe en Lov frem, som omstødte den Lov, som saa nylig er vedtagen; thi det gjøre vi, hvad enten vi vedtage det One eller det Andet. Det blev, jeg gjentager det, udtalt ganske tydeligt sidst, at vi ikke ansaae den da foreliggende Lov for endeligt og tilfredsstillende. Jeg troer heller ikke, at det selv om vi vilde gaae ud fra, at det iaar er umuligt at sætte en Lov igjennem, som gaaer ud paa at ophæve 50 Aars Forpagtninger istedetfor Fæste, at det nu har saa overmaade stor Hast med at faae en Lov om dette Forhold ud, at man absolut bør sætte dette som Hovedsagen. Vi have nemlig nu Loven af 25de Juni, og den har gjort en saadan Forandring i Forholdet, at man ikke længere kan frygte for, at Udviklingen med Hensyn til 50 Aars Forpagtninger vil tiltage i en saadan Grad, som den har gjort i nogle Aar efter 1861, og derfor er jeg heller ikke enig i den Betragtning, der blev anført af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Jeg troer forøvrigt ikke, at vi i Diebliffet bør gaae ud fra, at Sagen staaer saaledes, at det nu foreligger absolut, at vi ikke i denne Samling kunne faae en Lov som den, der er foreslaaet under Nr. 1. Hvad der foreligger, er, at Regeringen ikke ønsker en saadan Lov, men Regeringen er ligesaa meget imod Fleertallets Forslag under Nr. 2. Paa den anden Side foreligger det, at der ifjor i Landsathinget netop var megen Stemning for en Lov af det Indhold, som foreligger i Forslaget Nr. 1. Under hele denne Situation og efter min Hovedbetragtning af Lovgivningens Formaal kan jeg i Diebliffet ikke Andet end stemme for Forslaget Nr. 1, og hvis det skulde falde, hvad jeg meget vilde beklage, kan jeg ikke Andet end at stemme for Forslaget under Nr. 2. Hvad man kan finde sig foranlediget til under en senere maastee meget forandret Situation, skal jeg ikke for Diebliffet udtale mig om.